

püf

8.
SINIF

PARAGRAF
DENEMELERİ

Mesut
BAYAR

 [bizturkceogretmeniyiz](https://www.instagram.com/bizturkceogretmeniyiz)

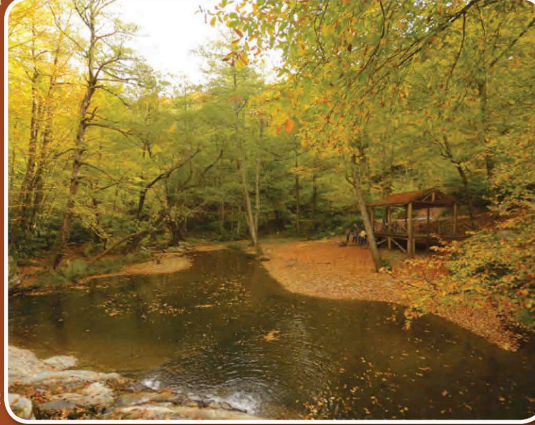
Duygu
AKKAYA SALMAN

 [duyguluturkce](https://www.instagram.com/duyguluturkce)

IQ
YAYINLARI

PARAGRAFTA ANLAM

1.

İğneada Longoz Ormanları Millî Parkı

Kırklareli kent sınırları içinde yer alır. Burada longoz ya da diğer adıyla subasar ormanları bulunur. Bunlar yağış miktarının yüksek olduğu kış ve ilkbahar mevsimlerinde tabanı sularla kaplanan ormanlardır. Bu alan 2007 yılında millî park ilan edilmiştir. Millî parkta pek çok göl, sazlık alan ve longoz ormanı bulunur. Burada doğa yürüyüşü, yaban hayat ve kuş gözlemciliği gibi etkinlikler yapılabilir.

Ağrı Dağı Millî Parkı

Ağrı ve Iğdır kent sınırları içinde yer alır. Ağrı Dağı 5.137 metre yüksekliğiyle ülkemizin en yüksek dağdır. Bu dağın zirvesinde ülkemizin en büyük buzulu da bulunur. Bu özelliklerinden ötürü Ağrı Dağı ve yakın çevresini kapsayan alan, 2004 yılında millî park ilan edilmiştir. Burası doğa yürüyüşü ve dağcılık için uygundur.

Aşağıdakilerden hangisi bu iki metinde anlatılan İğneada Longoz Ormanları'nın ve Ağrı Dağı Millî Parkı'nın ortak özelliklerinden biridir?

- A) Yağış miktarının yüksek olduğu yerlerdir. B) Belli bir yükseklikten sonra buzullarla kaplıdır.
- C) 2007 yılında ulusal park olarak ilan edilmiştir. D) Doğa yürüyüşü için uygun ortama sahiptir.

2.

Öykü anlatma; en tesirli iletişim dili, en keskin ikna aracıdır. Ancak her anlatılan hikâye bu etkiyi yaratma gücüne sahip değildir. Her sezon başlayan ve büyük çoğunluğu kısa bir süre sonra yok olan TV dizileri, öykü anlatmanın temel ilkelerini yerine getirmedikleri için başarısız olur. Milyonlarca lira harcanan yapımlar fiyaskoyla sonuçlanırken bazen amatör bir kamerayla çekilen filmler gişe rekoru kırabilir. Başarıyla başarısızlık arasındaki fark, öykülerin ne olduğu kadar nasıl anlatıldıklarıyla ilgili farktır. Öykü ne kadar tanıdık olursa olsun iyi anlatılırsa kendini dinletir.

Bu metinde aşağıdaki sorulardan hangisine cevap yoktur?

- A) Öyküyü değerli ve başarılı kılan asıl unsur nedir?
- B) Bazı televizyon dizileri niçin başarısız olmaktadır?
- C) Hikâye anlatmanın temel ilkelerinden biri de hikâye unsurlarının tamamına yer vermek midir?
- D) En etkili ve inandırma kabiliyeti olan iletişim aracı hikâye midir?

3.

Herkes bir yerlerde ve kendince eksik hissettiği şeylere göre mutluluğu arıyor. Eğer bu arayışı kendi dışımızda yaparsak bulabilme şansımız yoktur. Çünkü mutluluğumuz bizim dışımızda gerçekleşemez. Başka insanlar mutlu bir yaşam kuramazlar bizim için. Böyle bir arayış ve beklenti içinde başkalarına teslim olursak en yakınlarımız dahi ancak bizi kullanmaya çalışırlar.

Bardaktan kaleme, bilgisayardan otomobile kadar günlük yaşantımızda kullandığımız pek çok şey aslında özel olarak geliştirilmiş birer üründür. Bu ürünlerin her birinin geliştirilmesi sırasında matematik, teknoloji, mühendislik ve çeşitli bilim dalları girer devreye. Ayrıca ürünün işlevsel ve güzel görünümlü olması da önemlidir. Kısacası çoğu ürün teknoloji ve tasarımın iş birliğinden ortaya çıkar.

Yurt; üzerinde doğup büyüdüğümüz, toprağın, suyunun, yer altı ve yer üstü her türlü zenginlikten yararlandığımız, havasını teneffüs ettiğimiz toprak parçasına denir. Türk ulusunun fertlerini birbirine bağlayan kuvvetli bağlardan biri de yurt birliğidir. Her türlü varlığı ve zenginliği ile bizi besleyen yurdumuza bağlı olmamız, onu sevmemiz, sahip çıkmamız gerekir her zaman.

Küçük balık uyanır sabah erkenden ve annesiyle açılırdı mavi okyanusa. Yiyecek bulmak için mercanların, yosunların arasına girer; karıştırmadık yer bırakmazdı. Bu mavi okyanus onların yaşam alanıydı ve karınlarını doyurmak için her gün bunları yapmaları şarttı. Çünkü beslenmeden yaşamak mümkün değildi. Bu yüzden çok cesurdu, en karanlık yosunların arasına bile korkmadan girerdi.

Aşağıdakilerden hangisi bu dört metnin ortak özelliklerinden biridir?

- A) Tanımlama yapılmıştır.
- B) Bilgilendirmek amacıyla kaleme alınmıştır.
- C) Devrik cümlelere yer verilmiştir.
- D) Hikâyenin unsurlarını barındırmaktadır.

4.

Andrey Pavlov, Moskova'da doğmuş. Bir kutup araştırmacısı olan Pavlov, mezun olduktan sonra kutup bölgelerinde yapılan çok sayıda araştırmada görev almış. Ancak 2005 yılında geçirdiği bir kazanın ardından iyileşmek için uzun süre dinlenmesi gerekmiş. Fakat o, boş boş durmayı sevmediği için fotoğrafçılığa yönelmiş. İşte Pavlov'un fotoğrafçılık serüveni bu dönemde başlamış. O sırada özellikle bahçesinde gördüğü karıncaların ilginç fotoğraflarını çekmeye başlamış. Pavlov, karınca fotoğrafları çekmeye başladıktan bir süre sonra bu hayvanları daha da çok sevdiğini, öyküleri de onlarla birlikte oluşturduğunu anlatıyor. Andrey Pavlov çektiği her fotoğrafın karıncalara ilişkin bir öykü yansıttığını söylüyor. Gelecekte çektiği tüm karınca fotoğraflarından tek bir öykü oluşturmayı planlıyor.

Aşağıdakilerden hangisi bu metinde anlatılan Andrey Pavlov Moskova'nın karakter özelliklerinden biridir?

A) İyimser

B) Aceleci

C) Gözü kara

D) Çalışkan

5.

Aylardan eylül, günlerden pazartesi, okulun ilk günü. Çok heyecanlıyım. Yeni arkadaşlar edinecek ve ikinci evim olacak olan sınıfımı görecek için. Çevreme bakıyorum ve benim gibi heyecanını gizleyemeyen birçok öğrenci var. Çok değil beş on dakika sonra sınıfa geçecek ve ilk derste sınıftaki arkadaşlarımla tanışacağım. Yeni kitaplarımı defterlerimi açacağım. Mis gibi kitap kokusunu içime çekeceğim. Zil çalacak, teneffüse çıkacağım. Yeni tanıştığım arkadaşlarla konuşup oynayacağım.

Bu metinde aşağıdaki 5N 1K sorularından hangisine cevap yoktur?

A) Kim?

B) Ne zaman?

C) Niçin?

D) Nasıl?

6. Hakan, mahallede pek sevilen bir esnaf değildi. Evinde patlayan ampulü getirip bakkalda sıfır diye satan, tarihi geçmiş yoğurtların üstünden son kullanma tarihlerini asetonla silen bir adamdı. Eve yakın olduğu için Hakan'ın dükkânından alışveriş yapıyor, alacağım ürünleri de kılı kırk yararçasına inceliyordum. Bir gün dükkândan bir şeyler almış, kasaya kadar gelmişim. Tam bu sırada dükkâna, akan burnunu koluna silerek mahallenin çocuklarından biri girdi. Elindeki bozuklukları Hakan'a uzatarak: "Bununla ne olur?" diye sordu. Hakan: "Bu parayla bir şey olmaz, git kâğıt para al babandan." diye çocuğu azarladı. Çocuk hiç karşılık vermeden arkasını dönüp kapıya yönelmişti ki içimde acıma duygusu depreşti ve arkasından seslendim: "Gel bakayım buraya, ne istiyorsan al, ben vereceğim parasını." Çocuk gidip bir tane Antep fıstıklı çikolata, bir tane büyük boy cips, bir tane de kutu kola aldı. Yaptığım iyiliği suistimal eden çocuğa, "Abisi, üç tane çok olmadı mı? Hadi bir tanesini seç!" dedim. Aldığı kutu kolay ve büyük boy cipsi sitem dolu hareketlerle tezgâha bıraktı, Antep fıstıklı çikolatayı aldı. "Hadi bakalım, doğru eve!" dedim. Küçük çocuk burnunu bu defa diğer koluna silip, kapıdan koşarak çıkıp gitti.

Bu metinden aşağıdaki hikâye unsurlarından hangisi belirsizdir?

A) Zaman

B) Olay

C) Yer (mekân)

D) Karakter

7. Aşağıdaki metinlerin hangisinde duyu organlarının tamamından yararlanılmıştır?

- A) İstanbul sokaklarında dolaşıyordum. Yarım saat boş vaktim vardı. Hava rüzgârlı ve soğuktu. Yürüdüğüm kaldırımın karşısındaki kaldırımda yaşlı bir beyefendi dikkatimi çekti. İleri yaşına rağmen şık giyimli ve bakımlıydı. Seksen yaşlarında olmalıydı. Oldukça zor yürüyordu. Şık bir baston ona yürürken destek oluyor, bastonu yere her vuruşunda sesler çıkıyordu. Birden içimde önüne geçilmez bir istek uyandı. Zor yürüdüğü için yardım etmek istedim. Sanırım büyükbabamı çok erken yaşlarda kaybetmiş olmak ve onlarla dede-torun birlikteliğini, paylaşımını hiç yaşayamamış olmak içimde ukde kalmış. Hemen karşı kaldırıma geçtim ve onu korkutmadan koluna girdim.
- B) İncecik bir dere şırl şırl akıyor, eski değirmenin yanından, meşe odunu kokusu, fırından yeni çıkmış ekmek kokusu... Beyaza boyalı kerpiç evler, duvarları gündöndü sopasından geniş avlular, köyü kasabaya bağlayan yol üzerine bırakılmış süt güğümleri, başına neler geldiyse artık bir gözü açık uyuyan yaşlı köpek, uzaktan görünen mavi deniz...
- C) Vapur dopdoluydu. Son düdük öttü. İki yandaki çarklar, dar kafeslerinde birden uyanan alışkın ve müthiş deniz aygırları gibi hidetli bir gürültü çıkararak kımıldadı. Bütün vapur hafifçe sarsıldı. Hava serin ama güzeldi, güneş gökyüzündeki yerini almıştı. Kadıköy'e gidiyorduk. Nihayet leylak renkli sisler içinde eriyen Marmara'nın kubbeli, ince minareli uzun, uyumuş ufuklarında büyük ve beyaz kenarlı bulutlar, parçalanmış köpük dalgaları hâlinde yavaş yavaş büyüyordu. Vapurun en uç noktasına oturmuş, deniz kokusunu içime çeke çeke Boğaz'ı izliyordum. Rüzgârın etkisiyle saçlarım dalgalanırken lezzetli sokak simidinden bir iki ısıklık alıyordum.
- D) Teknelerle erkenden denize açılacaktık fakat hava yağmurlu, deniz de çok dalgalıydı. Rüzgâr soğuk soğuk esiyordu. Bir süre bekledik fakat dalgalar şiddetini artırıncaya bu düşüncemizden vazgeçip kıyıda bir barakaya sığındık. Barakanın üstü sac olduğu için yapmurun sesini çok rahat duyuyorduk. Yirmi dakika boyunca barakada yağmurun dinmesini bekledik fakat her geçen dakika yağmur daha da şiddetleniyordu. Bizler de denize açılmaktan vazgeçtik ve balık tutma hevesimizi bir sonraki güne bıraktık.

8.

I. Metin

Bir köpek ormanda gezerken kurtla karşılaşmış. Hasta ve çok zayıflamış olan kurt, ayakta zor durabiliyormuş. Köpek, kurdun hâline üzülmüş ve "Ne kadar kötü görünüyorsun böyle kurt kardeş? İskelete dönmüşsün. Herkes bizi düşman bilse de biz uzaktan akrabayız. Doğrusu sana yardım etmek isterim." demiş. Kurt: "Hiç sorma, ağır bir hastalığa yakalandığım için uzun süre avlanamadım. Şimdi iyileştirdim ama bir av yakalayacak kadar gücüm kalmadı artık." diye karşılık vermiş.

II. Metin

Cumartesi günü öğleden sonra Nihat bizi aldı ve arabayla yaklaşık bir saatlik yolculukla Ronda'ya gittik. Arabayı park edip yürümeye başladık. Şehrin girişinde önce Arena karşımıza çıkıyor. Sonra, ara sokaklarda restoranlar... Bizim hedefimizde Yeni Köprü -Puente Nuevo- olduğundan devam ediyoruz. Köprü'nün yan tarafına geldiğimizde ise bir süre öylece kalıyoruz. Karşımızda kanyon vadisi, doğa olayı ne dersiniz. İrili ufaklı şelaleler akıyor, kuşlar uçuyor... Köprü'nün baktığı yön, alabildiğine uzanıyor, yemyeşil, sanki cennet... Bu kanyonun üzerine yapılan köprü ise iki yakayı birleştirme işini süslemeleriyle öyle güzel yapıyor ki fotoğraf çekmemek mümkün değil.

Aşağıdakilerden hangisi her iki metnin ortak yönüdür?

- A) Hayal ürünü unsurlara yer verilmesi
B) Abartılı anlatıma başvurulması
C) Benzetme sanatından yararlanılması
D) Anlatımın birinci kişi ağzından yapılması

9.

ZİLKALE - RİZE
Çamlıhemşin'in 15 km güneyinde, Firtina Deresi'nin batı yamaçları üzerine kuruludur. Önemli bir Orta Çağ kervan yolu üzerinde güvenliği sağladığı bilinmektedir.

AMASYA KALESİ
18. yüzyıla kadar kullanılan kale, bu yüzyıldan sonra askeri önemini kaybetmiştir.

ALANYA KALESİ - ANTALYA
Ayakta kalabilmiş ve iyi korunmuş Orta Çağ kalelerinden biridir. Selçuklu Dönemi yapısı olan bu kale yonca planlıdır.

KİLİTBAHİR KALESİ - ÇANAKKALE
1462-1463 yıllarında Fatih Sultan Mehmet tarafından yaptırılmıştır. Havadan görünümü yonca yaprağına benzetilen kalenin isminin "Denizin KİLidi" anlamında Kilit-ül Bahir olduğu bilinmektedir.

HOŞAP KALESİ - VAN
Geçmiş Urartu Devleti'ne kadar uzanan kale, Osmanlı Devleti'ne tabi Mahmudi Beylerinin yaptırdığı şekliyle günümüze ulaşmıştır.

MAMURE KALESİ - MERSİN
Akdeniz kıyı şeridinde bulunan günümüze kadar ulaşabilmiş Türkiye'nin en büyük kalelerinden biridir. Roma, Bizans, Selçuklu, Karamanli ve Osmanlı Dönemleri'ne ait izler taşır.

BOYABAT KALESİ - SİNOP
Gökırmak Vadisi'nde yer alan karşılıklı sarp iki kayalık tepeden biri üzerinde kurulmuştur.

GÜVERCİNADA KALESİ - AYDIN
Kuşadası Körfezi'nin ağzında limanı koruyan bir konumda yapılmıştır. Üzerinde, Barbaros Hayrettin Paşa tarafından yaptırılan bir iç kale ve İlyas Ağa tarafından yaptırılan surlar yer almaktadır.

TİREBOLU KALESİ - GİRESUN
Tirebolu ilçe merkezinde, denize doğru uzanmış bir yarımada üzerinde yer alır. Kalenin kesin yapım tarihi bilinmemekle beraber M.Ö. 15. yüzyılda yapıldığı sanılmaktadır.

Yukarıdaki görselde Türkiye'nin en görkemli kaleleri hakkında bilgi verilmiştir.

Bu bilgiye göre aşağıdaki açıklamalardan hangisi en az iki kale için kesin olarak söylenir?

- A) Akdeniz kıyı şeridinde yer almaktadır. B) Selçuklu Dönemi'nden izler taşımaktadır.
- C) On beşinci yüzyılda inşa edilmiştir. D) Yonca planlı olarak yapılmıştır.

10.

Ey Yazar Adayı! Artık uyku ve tembellik devri kapandı. Yazarlık ile uyku ve tembellik birbirine düşmandır. Birbirlerini sevmezler; birinin olduğu yerde, diğeri olmaz. Uykuyu azaltmalısın ki bedenini ve zihnin dinç kalabilsin. Üşengeçlik ve zihin tembelliğinden kurtulabilesin. Öyle uzanayım, dinleneyim, gezeyim, televizyon izleyeyim, geyik yapayım gibi seni eylemlerinden alıkoyacak her şeyden uzak durmalısın. Sana hoş gelen ve yazarlığına engel olacak her türlü zevkten uzak durmalısın. Yazarlık yüzeyselliği ve basitliği kaldırmaz. Yazarlık ciddiyet ve sorumluluk ister. Unutma ki inanç sadece istek ve arzulardan oluşmaz, inanç iç eylem işidir. Eylem yoksa inanç da yok demektir. O zaman yazarlığın bedelini göze almak için harekete geçmelisin. Yüreğindeki korkunun tortularını parçala ve engelleri azimle tek tek aşmaya başla.

Bu metne göre aşağıdakilerden hangisi bir yazarda olması gereken karakter özelliklerinden biri değildir?

- A) Çalışkan B) Fedakâr C) Gayretli D) Cesur

11. Aşağıdaki metinlerin hangisinde “Organik beslenmenin yararları nelerdir?” sorusuna cevap vardır?

- A) Vücudumuz besileri genetik kodları ile işler ve faydalı besinlere dönüştürür. Bu yüzden organik besinleri tüketmek çok önemlidir. Kimyasal besinlerin ise esasında beslenme sistematigi içerisinde hiç yeri yoktur. Endüstri Devrimi'nden sonra, paketli gıdaların hayatımıza girişi, buna ciddi anlamda zarar vermiş ve daha önce görmediğimiz sağlık sorunları görülmeye başlanmıştır. Kanser bu sağlık sorunlarının başında gelmektedir.
- B) Organik gıdalardan alacağımız temel bileşenler proteinler, vitaminler, mineraller, aminoasitler, karbonhidratlar şeklinde sıralanır. Bu sadece insanlar için değil, tüm canlılar için böyledir. Bu bileşenler bakımından yeterli beslenmeyen bir besi hayvanının etinde, kırmızı et proteini besin değeri de düşük olacaktır ki bu durumda sadece bitkisel besin kaynakları değil, hayvansal besin kaynaklarının da nitelikleri zayıflamış olacaktır.
- C) Organik besinler sayesinde hücre bazında yüksek kaliteli beslenme mümkün olur. Daha sağlıklı hücreler gelişir ve yaşamsal faaliyetler iyileşir. Organik besinler, insanların var olduğu gündən bu yana tükettiği besinlerdir ve genetiğimiz ile uyumludur. Bu sayede vücudumuz bu besinleri en iyi şekilde işler ve faydalanır. Çocukların gelişiminde, organik besinlerin tüketilmesinin hayati önemi vardır. Besin bileşenlerinin yeterliliği ve hormon ihtiva etmeyen besinlerin tüketilmesi son derece önemlidir.
- D) Organik yiyeceklerin faydaları, son derece uzun bir araştırma konusudur. Günümüzde maliyetleri dikkate alınmaksızın birçok insan, organik besinleri tercih eder ki, belli başlı besinler bakımından bunu yapmak son derece önemlidir. Bilhassa önemli bileşenler bulunan; domates, zeytin, bal ve benzeri ürünlerin, organik türlerinin tüketilmesi birçok hayati gıdanın alınmasına yardımcı olacaktır.

12.

Genç çoban, siyah ve beyaz renkteki keçileri ağıla götürmek istemiş. Fakat keçilerden birinin inadı tutmuş, ağıla girmek istememiş. Bunun üzerine çoban yerden küçük ve sivri bir taş alarak keçiye fırlatmış. Taş, keçinin boynuzunu kırmış. Bu sefer genç çoban başlamış yalvarmaya: "Aman keçi kardeş! Ben ettim, sen etme! Sakın bu olayı sahibime söyleme!" demiş. Keçi bakmış ve "Hadi ben söylemedim. Peki, kırık boynuzu nasıl saklayacaksınız?" demiş.

Dilin damağa yapışması ne demek öğretecek sıcak mı sıcak var havada, yer kızgın kum... Ayağımızdaki ayakkabı bile engel olamıyor yangını hissetmemize. Sağ elimdeki çocuk, ayağındakileri çıkarıp hiçbir şey olmamış gibi devam ediyor yoluna. Şaşkın bir hâlde ne olacak diye bakarken arkadaki çocuk giyiveriyor ayağına terlikleri. Bir süre sonra sol yanımdaki kızcağız terliklerini çıplak ayaklı siyah tenli bir çocuğa bırakıyor. Yol boyunca böyle değişmeli bir şekilde ilerliyorlar, paylaşmanın ne demek olduğunu bilerek.

Henüz ilkokul çağlarındayken vaktimi, gazetelerin verdiği renkli kartondan evleri yaparak geçirirdim. Bilirsiniz işte, kesip biçer yapıştırırsınız. O zamanlar gazeteden almış olduğum bir Viking Adası yapıyordum. Aldığım gazeteye hiç bakmıyordum bile. Tek derdim o hafta çıkan yeni parçaları almaktı. Öylesine güzeldi ki hepsini özene bezene elimle kesip zevkle yapıştırıyordum. Küçük gemiler, upuzun kuleler, masmavi deniz kıyısı falan kocaman kartonun üzerine inşa etmiştim resmen. Hâlâ hatırımda bu güzel anlar.

Aşağıdakilerden hangisi bu üç metnin ortak özelliklerinden biridir?

- A) Kişi betimlemesi yapılması
B) Benzetmeden yararlanılması
C) Niteleyici sözcüklere yer verilmesi
D) İkilemelere yer verilmesi

13.

Kış aylarında postu beyaza dönen kutup tilkisi bu sayede ortamda kar tavşanı ve kuşlara gizlice yaklaşabilir. Hava soğuyup rüzgârlar arttığında besin bulması zorlaşır, bu nedenle genellikle bir kutup ayısının peşine takılıp ondan artanları yiyerek beslenir fakat bu tarz bir hayatta kalma stratejisi riskli de olabilir. Zira kutup ayısı tilkiyi tek bir pençe darbesiyle avlayabilir. Bu tehlikeli durumdan kendini korumak için bembeyaz bir posta bürünen kutup tilkisi ortamın karlı olması sayesinde gün ışığında dahi rahatça gizlenir. Tilkilerin kahverengi olan postu günler kışaldıkça beyaza döner. Azalan gün ışığı bu hayvanların vücutlarının daha az melanin üretmesine sebep olur. Melanin saçta veya tüylere rengini veren bir maddedir. Kışın tilkinin melanin üretimi azaldığından postu beyazlaşır, ilkbaharda ise bu işlem tersine döner günler uzadıkça hayvanın vücudu da daha fazla bir melanin üretir ve post tekrar koyu renge bürünür. İşte bu yüzden hem avcı hem de av konumunda olan hayvanların renk değiştirmesi düşündüğümüzden çok daha önemlidir.

Bu metin aşağıdaki sorulardan hangisine cevap olarak yazılmıştır?

- A) Kutup tilkisi kış aylarında nasıl avlanır?
B) Kutup ayısı avlanırken hangi yöntemleri kullanır?
C) Bazı hayvanların renk değiştirmesi neden önemlidir?
D) Kış aylarında kar üstünde yaşayan hayvanları ne tür tehlikelerle karşılaşır?

14.

ÇEVRE KİRLİLİĞİ

Hava kirliliği, araçların egzozlarından çıkan zehirli gazlarla beraber ısınmak için kullanılan yakıtların doğaya salınmasıyla oluşan çevre kirliliği türüdür.

Su kirliliği, sanayi atıklarının ve de kanalizasyon atıklarının denizlere atılması sonucu ortaya çıkan bir kirliliktir.

Toprak kirliliği, atıkların geri dönüştürülmemesi ya da olduğu gibi doğaya atılması ile ortaya çıkan bir çevre kirliliği türüdür.

Radyoaktif kirlilik, nükleer enerji santrallerinin neden olduğu bir çevre kirliliği türüdür. Bu çevre kirliliğinin artmasında genel olarak silah fabrikalarındaki artışın da payı büyüktür.

Aşağıdakilerden hangisi bu görseldeki sorunlardan herhangi birine çözüm önerisi olamaz?

- A) Ağaçlar kesilip ormanlar tahrip edilmemeli, ağaçtan yapılan malzemeler yerine ham maddesi doğal olmayan ürünler kullanılmalıdır.
- B) Ev ve fabrika bacalarından çıkan gazlar, doğaya salınmadan önce filtre kullanılmalıdır.
- C) Sanayi bölgelerinde atık su arıtma tesisleri kurulmalıdır.
- D) Otomobil egzozlarının sebep olduğu etkiyi azaltmak için toplu taşıma araçlarının kullanmaya özen gösterilmelidir.

15. Çanakkale'de, Türkiye'nin 81 ilinde eş zamanlı olarak gerçekleştirilen "Geleceğe Nefes" kampanyası kapsamında 41 farklı noktada 205 bin fidan toprağa dikildi. Merkeze bağlı Kemel köyünde gerçekleştirilen fidan dikim törenine Çanakkale Valisi Orhan Tavlı da katıldı.

Bu haber yazısında aşağıdaki 5N 1K sorularından hangisine cevap yoktur?

- A) Kim?
- B) Nerede?
- C) Ne?
- D) Ne zaman?

PARAGRAFTA ANLAM

1.

YEREL HABERLER

Derebaşı virajlarından geçmek cesaret istiyor.

Bayburt-Trabzon sınırında yer alan ve 2016 yılında "dünyanın en tehlikeli yolu" seçilen 3.500 rakımlı Soğanlı Dağı'ndaki D-915 yolu, sürücülere zor anlar yaşıyor. Araçla yolculuk etmenin cesaret istediği keskin virajlı yolun 2010 yılında bölge turizmine kazandırılmasıyla burası, son yıllarda adrenalin tutkunlarının da gözdesi oldu. Bu yolun bazı bölümlerinin Bolivya'daki "Ölüm Yolu"ndan daha tehlikeli olduğu belirtiliyor.

Rus askerleri tarafından 1916 yılında yapıldığı tahmin edilen yoldaki 13 virajın hiçbiri, araçla tek seferde dönülemiyor. Bir sürücü, "Bazen bu yolu kullanıyoruz. Arabayla ilerlerken uçurumları içimizde hissediyoruz, bir hatada yuvarlanabilirsiniz. Yol tek şeritli olduğundan başka araçlarla karşılaştığımızda güvenli geçişin olacağı yere kadar ileriye ya da geriye gidiyoruz." diyor.

Bu metinden,

- I. Dünyada D-915 karayolunun bir benzeri var mıdır?
- II. Soğanlı Dağı'ndaki yol, bölge turizmine ne zaman kazandırılmıştır?
- III. Bayburt-Trabzon sınırındaki yolda, sürücüler nasıl zorluklarla karşılaşmaktadır?
- IV. D-915 karayolunda hangi araçlarla seyahat edilmektedir?

sorularından hangilerine cevap alınabilir?

A) I ve II.

B) II ve III.

C) II ve IV.

D) III ve IV.

2.

50 Yaşındaki Klasik Otomobilini 350 Bine Satmadı

Elazığ'da klasik araba tutkunu Halis Yüksel, 1970 model "Chevrolet" marka bir otomobile sahip. Yüksel, "Genelde güzel gezme havası olduğu zamanlarda arabayı şehirde çıkarıp kullanıyoruz. Şehir içi trafiğinde düşük hızla giderken ya da park hâlindeyken fotoğrafını çekenler oluyor. Bunları sosyal medyada paylaşıyorlar, biz de görünce hoşumuza gidiyor. Bugüne kadar araba, 300 ile 350 bin TL arasında fiyatlar gördü. Bizim aklımızdaki fiyat ise 400 bin TL ve bu fiyat gelirse büyük ihtimalle satabiliriz. Arabaya taleplerin çoğu, batıdan geliyor." diye konuştu.

Sıfır Araba Teklif Edildi, Kabul Etmedim

Hakan Pazar, "1974 model klasik Murat 124 otomobili uzun yıllardır kullanıyorum. Aracım 46 yıl önce fabrikadan çıktığı gibi bütün parçaları hâlen orijinalliğini koruyor. Aracımla hafta sonları şehir turu atıyorum. Onun dışında çok fazla trafiğe çıkarmıyorum. Bunun en büyük göstergesi de kilometresinin 52 binde olması. Şehir merkezinde gezerken herkes beni durdurup aracımla fotoğraf çektirmek istiyor. Bazıları arabamı satın almak istiyor. Ayrıca aracımın orijinalliği bozulmadığı için bayi vitrininde sergilemek için bana sıfır araba teklif eden kişileri reddettim." dedi.

Aşağıdakilerden hangisi, bu iki metinde anlatılanların ortak özelliklerinden biridir?

- A) Araç sahiplerinin klasik arabalar konusunda bilgili olmaları
- B) Sahiplerinin, araçlarını düşük fiyat verildiği için satmamaları
- C) Fotoğraf çekme konusunda araçların yoğun bir ilgi görmeleri
- D) Araçların çoğunlukla hafta sonlarında ve şehir içinde kullanılmaları

3.

I. Dörtlük

Yıllar bir gözyaşı olup da kaymış
Bu eski heykelin yanaklarında
Yapraktan saçını yerlere yaymış
Sonbahar ağlıyor ayaklarında

II. Dörtlük

Süzüyor ufukta bir kızıl yeri
İçi karanlıkla dolu gözleri
Alnında akşamın içli kederi
Sessizliğin sırrı dudaklarında

Bu dörtlüklerle ilgili,

- I. Benzetmeden yararlanılmıştır.
- II. Dize sonlarında aynı görevde ekler vardır.
- III. Kişileştirme sanatına başvurulmuştur.
- IV. Hece ölçüsüyle yazılmıştır.

yargılarından hangileri her iki dörtlük için de söylenebilir?

- A) I ve II.
- B) I, II ve IV.
- C) II ve III.
- D) II, III ve IV.

4.

I. Metin

Kar yağışı, kasım ayı sonuna doğru 2.200 rakımlı Erciyes Kayak Merkezinde etkili oldu. Kayak merkezi, kar yağışı ile birlikte beyaz örtüyle kaplandı. Kayak pistlerinin bulunduğu alanlar ve çevresi, kar örtüsüyle kaplanırken bölgede güzel görüntüler oluştu. Sabah erken saatlerde başlayan kar, zaman zaman tipi hâlinde ve fırtına hâlinde devam etti. Kar yağışı, bölgede aralık ayında kayak sezonunu açmayı planlayan otel işletmecilerinin de yüzünü güldürdü. Palandöken'e kara yoluyla kolaylıkla ulaştıklarını söyleyen aileler, yağın kar sonrası çocuklarıyla birlikte kar topu oynadı. Mevsimin ilk karını sevinçle karşıladıklarını söyleyen aileler, karın Palandöken'e çok yakıştığını söyledi.

II. Metin

Antalya'nın Konyaaltı ilçe sınırlarında yer alan, 1.850 metre yükseklikteki Saklıkent Kayak Merkezi ile Feslikan Yaylası'nda yılın ilk karı kasım ayında düştü. Bölgede iki gündür devam eden yağış sonrası kar kalınlığı, 10 santimetreyi geçti. Bu durum, burada kurulu konaklama ve yeme içme mekânı sahiplerini sevindirdi. Hava durumundan kar yağışı olacağını bildiklerini ve bunun için Saklıkent'e geldiklerini belirtenler, aileleriyle kar keyfi yaptı. Antalya şehir merkezinde ise güneşi görenler Konyaaltı sahilinde denize girdi. Denize giren yerli, yabancı turistler manzaranın ve denizin tadını çıkardı.

Aşağıdakilerden hangisi, bu iki metinde söz edilen yerlerin ortak özelliklerinden biri değildir?

- A) Ulaşım konusunda güçlük yaşanmaması
B) Kış turizmi açısından değerlendirilmeleri
C) Aynı dönemde kar yağışına sahne olmaları
D) Kış aktivitelerine uygun tesislere sahip olmaları

5. I. Metin

İlk önce değişikliğin farkına varmadı. Sadece çalışmak istemiyordu. Cansız ve neşesizdi. Bütün gün ya bir köşede oturuyor yahut dalgın dolaşıyordu. Sanki hayatında çok mühim bir şey eksikti. Sonra yavaş yavaş yorgun ve isteksiz kalktığını, sabaha kadar karışık rüyalar gördüğünü ve bunların kendisini yordüğünü anladı. Daha sonra âdeta istemeyerek uyanmaya başladı. Sevilen bir memleketi, bir daha görülmeyecek şeyleri terk eden bir yolcu gibi üzüntüyle yatağından kalkıyor ve gününü geceyi ve rüyalarını düşünerek geçiriyordu. Bununla beraber onlardan hiçbir şey hatırlamıyordu.

II. Metin

Sandalcı Dede çocuğun elini tuttu "Balık yakalayalım mı seninle?" dedi. Çocuk istekli istekli başını salladı. "Haydi o zaman!" deyip yerinden kalkan Sandalcı Dede ile babası, boyası dökülmüş sandalı birlikte denize doğru ittiler. Babası, çocuğu kucakladığı gibi sandala bindirdi. Oltayı, küçük boş bir kovayı çocuğun yanına koydu. "Bakalım senin kısmetinde ne var, büyük balık mı küçük balık mı?" dedi Sandalcı Dede. Yol boyunca ne olacağını anlatmıştı babası ama çocuk yine de bir an korktu. Ellerini kucağında kenetleyip kıyıları seyretti; giderek uzaklaşan evleri, ağaçları, insanları, babasını. Hepsini ufaldı, kaybolmaya yüz tuttu çöken akşamın renkleriyle.

Aşağıdakilerden hangisi bu metinlerin ortak özelliklerinden biri olamaz?

- A) Niteleyici sözlere yer verilmesi
B) Benzetme söz sanatına başvurulması
C) İkilemeden yararlanılması
D) Öyküleme tekniğinin kullanılması

6.

Gazeteci:

(I) - - - -

Yönetici:

— Sektörümüz hızla gelişiyor ve büyüyor. Bir mühendisin de bu gelişmeleri takip etmesi gerekiyor. Bir mühendisin öğrenim süreci, meslek hayatı boyunca devam ediyor. Üniversite yıllarında alınan eğitim, aslında bir altyapı oluşturuyor. Alınan eğitimin çalışma hayatının bütününe ve sektördeki gelişmeleri kapsadığını söyleyemeyiz. Bundan dolayı mühendisin kendini tekrar etmemesi gerekiyor.

Gazeteci:

(II) - - - -

Yönetici:

— Son zamanlarda yetkin mühendislik diye bir kavram oluştu. İnsanlar belli bölümlerden mezun oluyorlar ama yetersiz bilgiye sahipler. Deneyimleri yok ama piyasada belli işler yapıyorlar. Bunları yetkinlik derecelerine göre sınıflamak ihtiyacı çıktı. Biz dernek ve oda olarak insanların yetkinlik derecelerini belgelendirmekten çok, üyelerimizin eksiklerini tamamlamaya yönelik çalışmalar yürütmeyi düşünüyoruz.

Bu diyalogda boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) (I) Mühendisler, çalışma hayatında neler yapmalıdır?
(II) Mühendisler için nasıl çalışmalar yürütüyorsunuz?

B) (I) Mühendislerden daha iyi iş verimi nasıl alınabilir?
(II) Çalışma arkadaşlarınıza nasıl destek oluyorsunuz?

C) (I) Mühendisler, meslekte hangi zorluklarla karşılaşır?
(II) Mühendislik dünyası yeniliklere açık mı?

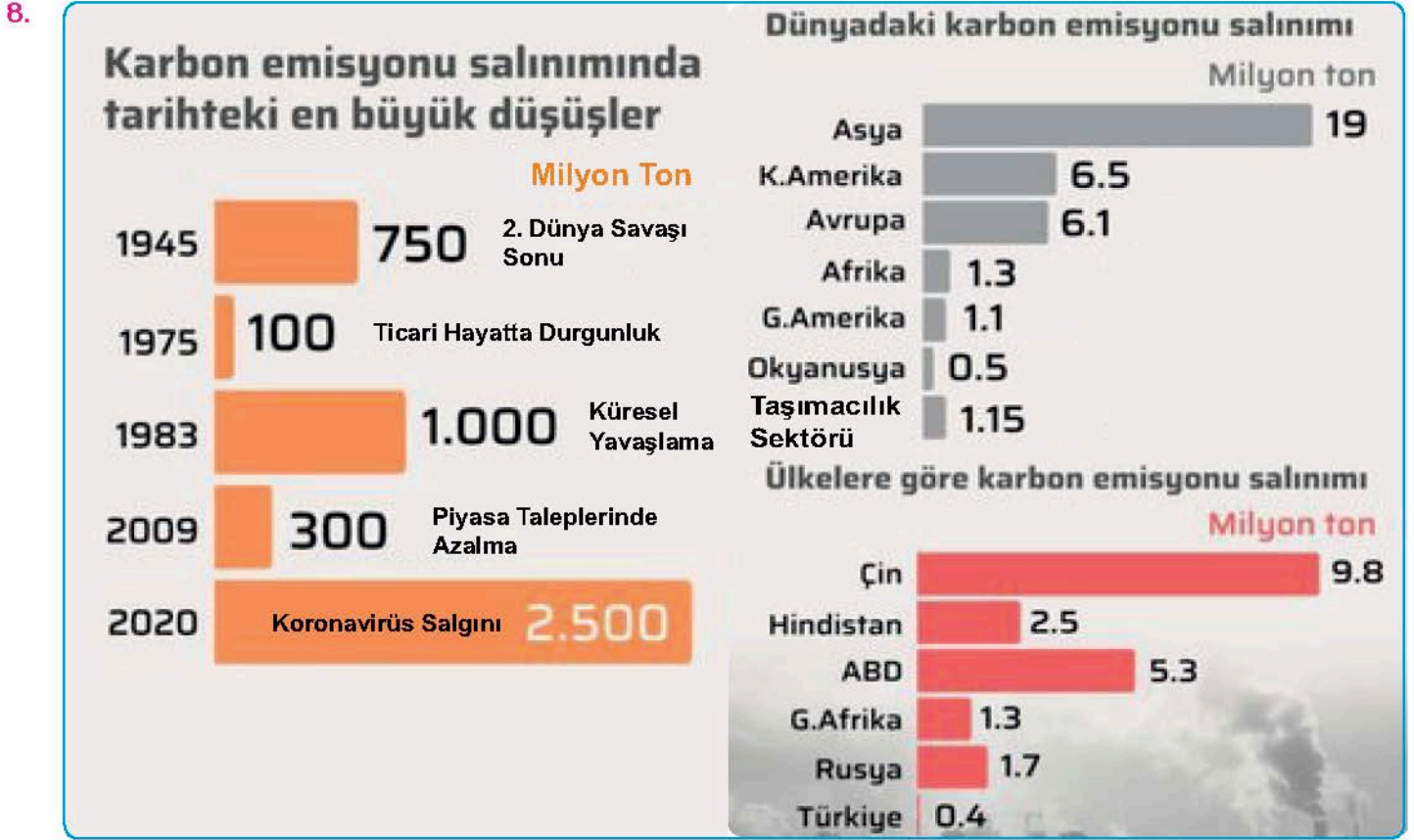
D) (I) Kendini geliştirmeyen mühendise nasıl bakıyorsunuz?
(II) Mesleki yeterlilik için neler yapılmalıdır?

7. Kağıt bardaklar sıcak içeceklerle temas ettiğinde yüksek düzeyde mikroplastik parça açığa çıkıyor. Söz konusu bulgu, bir grup bilim adamı tarafından yürütülen çalışmada tespit edildi. Çalışmada uzmanlar, 85-90 °C saf suyu kağıt bardaklara döktü. Ardından kağıt bardaklar içindeki su, floresan mikroskopu altında analiz edildi. Araştırmada sıcak sıvıyla temasla yapısı yumuşayan bir kağıt bardaktan bu sebeple yaklaşık 10,2 milyar mikronaltı parçacık açığa çıktığı gözlemlendi. Çalışma ekibi, "Bir kağıt bardakta günde ortalama 3 normal fincan çay veya kahve içen kişi çıplak gözle görülemeyen 75 bin mikroplastik parçacık yutacaktır." dedi.

Bu haber metniyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) "Kim" sorusunun cevabı "bir grup bilim adamı", "neden" sorusunun cevabı "sıcak sıvıyla temasla kâğıt bardağın yapısının yumuşaması sebebiyle" sözleridir.
- B) Kolay anlaşılır; akıcı, açık ve duru bir anlatımdan yararlanılmıştır.
- C) Haberi hazırlayan kişi anlattıkları karşısında tarafsız kalmamış, yorumlarına yer vermiştir.
- D) İlgi çekici ve güncel bir konuya yer verilmiş, okur bilgilendirilmiştir.

Görsel Kaynak: Habertürk

Bu görseldeki bilgilerde aşağıdaki sorulardan hangisine cevap yoktur?

- A) Düyada karbon emisyonu salınımı hangi kıtalarda daha fazladır?
 B) Karbon emisyonu salınımı yıllara göre artmakta mıdır?
 C) Ülkelerin karbon emisyonu salınımı miktarı birbirinden farklı mıdır?
 D) Ekonomik ve sosyal olaylar karbon emisyonu salınımını etkilemekte midir?

9.

Bilim insanları, dinozorlar üzerinde yeni bir araştırma yaptı. Önce farklı dinozorların soy ağacını bir araya getirdi, bunların yeni türler dünyaya getirip getirmediğini ölçmek için istatistiksel modelleme kullandı. Araştırmada Dünya'ya çarpan bir gök taşının yıkıcı etkisi olmasaydı dinozorların yeryüzünde en baskın kara hayvanı olabileceği ve daha da gelişebileceği sonucuna varıldı. Daha önceki çalışmalarda, Dünya'ya yaklaşık 66 milyon yıl önce gök taşı çarptığında dinozor nüfusunun zaten ciddi biçimde azaldığı bulunmuştu.

Yandaki metinde, aşağıdaki sorulardan hangisine cevap aranmıştır?

- A) Düya üzerinde dinozor nüfusu neden azalmıştır?
 B) Dinozorların yok olması ne zaman gerçekleşmiştir?
 C) Dinozorların fiziksel özellikleri birbirinden farklı mıdır?
 D) Dünyaya bir gök taşı çarpmasaydı dinozorların yaşam serüveni nasıl bir seyir izlerdi?

12. Birinci tekil şahıs (ben) ağızından yapılan anlatımda yazar, anlatılan olayın kahramanlarından biridir. Yani kendi başından geçen olayı anlatmaktadır.
- Üçüncü tekil şahıs (o) ağızından yapılan anlatımda yazar, anlatılan olay örgüsünde bulunmaz. Yazıyı yazan kişi ancak bir gözlemci veya kurgu sahibi olarak yer alır.

Bu bilgilere göre aşağıdaki mesleklerden hangisi, üçüncü tekil şahıs ağızından yapılan anlatımı en iyi şekilde ifade eder?

13. (I) Vapur yola çıktıktan sonra ertesi gün öğleye doğru hava sertliğini kaybetti, akşamüstü büsbütün sakinledi. (II) Birkaç gün daha gürültüsüz patırtısız bir yolculuktan sonra gece saat sekiz sularında vapur İstanbul'a vardı, Sirkeci rıhtımına yanaştı. (III) Boşalan yolcuların telaşlı gidip gelmeleri arasında tayfalar koşuşturuyorlar, ambarları açıyorlardı. (IV) Bu arada ufak tefek, çil yüzlü, incecik burunlu, yakası kürklü paltolu bir adam, dar merdivenden inmeye çalışanları itip arkalarına baktırarak vapura girdi, süvarinin kamerasına çıktı; ikinci kaptanla vapur kâtibi de oradaydı.

Bu metindeki numaralanmış cümleler ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede zaman unsuruna yer verilmiştir. B) II. cümlede, betimleyici anlatımdan yararlanılmıştır.
- C) III. cümlede olay, öyküleyici anlatımla aktarılmıştır. D) IV. cümlede kişiler ve mekân anlatımı vardır.

14.

Güneş Enerjisiyle Çalışan Uçak 6000 Kilometre Yol Aldı

Güneş enerjisiyle çalışan Solar Impulse adlı uçak, 24 Mayıs 2012 tarihinde başladığı yolculuğunu 24 Temmuz günü tamamladı. Sekiz uçuştan oluşan yolculuğu sonucunda toplam 6000 kilometre yol aldı. Solar Impulse uçuşa İsviçre'nin Payerne kentinden başladı. Yolculuk belirli bir rota izleyerek tekrar aynı kentte son buldu. Tek kişilik bir uçak olan Solar Impulse İsviçre'de üretilmiş. Yaklaşık 22 metre uzunluğa ve 63 metre kanat genişliğine sahip. Ağırlığıysa yalnızca 1.600 kilogram. Uçağın bu kadar hafif olmasının nedeni yapımında hem dayanıklı hem de çok hafif bir malzeme olan karbon fiberin kullanılması. Solar Impulse uçuş için gerekli olan enerjiyi, kanatlarının üst yüzeyini kaplayan güneş panelleri aracılığıyla elde etti.

Görsel Kaynak: Bilim Dergisi

Bu medya metninde 5N 1K sorularından hangilerinin cevabı vardır?

- A) Ne, Nerede, Ne zaman, Niçin, Nasıl
B) Ne, Ne zaman, Niçin, Nasıl, Kim
C) Ne, Nerede, Niçin, Nasıl, Kim
D) Ne, Nerede, Ne zaman, Nasıl, Kim

15. Duygular: Korku, endişe

Duyular: Görme, işitme, koklama

Anlatıcı: 1. kişi ağız

Aşağıdaki metinlerden hangisi yukarıdaki özelliklerin tamamını barındırır?

- A) Bütün gece sinir törpüsü dayanılmaz gut ağrıları çeken Kistunov gene de sabahleyin kalkarak tam saatinde bankadaki görevine gitti. Uykusuz, bitkin bir görünüşü vardı; ölümcül hastalar gibi hırıltılı soluk alıyor, sözler ağızından zor çıkıyordu. Arkadan bakınca iri bir yapıda, çok eski zamanlardan kalma koyu manto giymiş yaşlı bir kadın Kistunov'un masasına yaklaştı.
- B) Yatağın içinde dönerek güneşin yüzüme vurmayacağı bir köşeye kaçtım. Faydasız! Birkaç dakika sonra keskin bir ışık beni olduğum yerde buluyor ve yüzümü, enseme yapışkan bir tere boğuyordu. Bu sırada yattığım otelin altındaki kahvenin gramofonundan çıkan türkü sesi uykuya devam yolundaki son irademi kırdı. Kalktım, giyindim ve beni burada alıkoyan serseriliğe için için güldüm.
- C) İki ot atımı ötede kurulu beyaz çadırların önünde, yere serili siyah kebelere oturmuş genç voyvodalar ihtiyar bir zabitin anlattıklarını dinliyorlardı. Hava, tıpkı bir yaz sabahı kadar güzeldi. Etrafta devriye takımları uzun mızraklarıyla cirit oynar gibi koşuyorlar, aydınlıktan huylanmış atlar şaha kalkarak deli gibi dörtnala ileri atılıyorlardı. Sanki bütün ordugâhta, dört gündür güneşi göstermeyen ıslak sisin hapsettiği birikmiş bir neşe canlanmıştı.
- D) Arkada bir hareket oldu. Herkesi kaygılandıran bir teneke sesi geldi. Sonra deminden beri sesini işittiğimiz muavini ilk defa gördük. Hakikatte kendisini değil, yolculuğun ve mesleğinin ona verdiği maskeyi görmek mümkündü. Pudralı gibi beyaz kirpikleri ve saçları ile ter, makine yağı kokusu ile sıvanan yüzü herhalde büsbütün başka şekil ve renkteydi. İlerlerken bir anda kendimizi karanlık bir uçurumun dibine gelmiş bulduk. "Aman!" diye bağıarak direksiyona sarıldım ve sola kırdım.

CEVAP ANAHTARI

DENEME • 10	1-D	2-C	3-C	4-D	5-D	6-A	7-C	8-C	9-D	10-B	11-C	12-C	13-C	14-A	15-D
DENEME • 11	1-B	2-C	3-D	4-A	5-B	6-A	7-C	8-B	9-D	10-C	11-A	12-B	13-B	14-A	15-D

Kaynakların
tamamı için
bu esere
ulaşabilirsiniz.

Mesut
BAYAR

Duygu
AKKAYA SALMAN

